

Správa o finančnej stabilite

November 2023

Správa o finančnej stabilite - november 2023

24. novembra 2023

Slido.com: #3030870

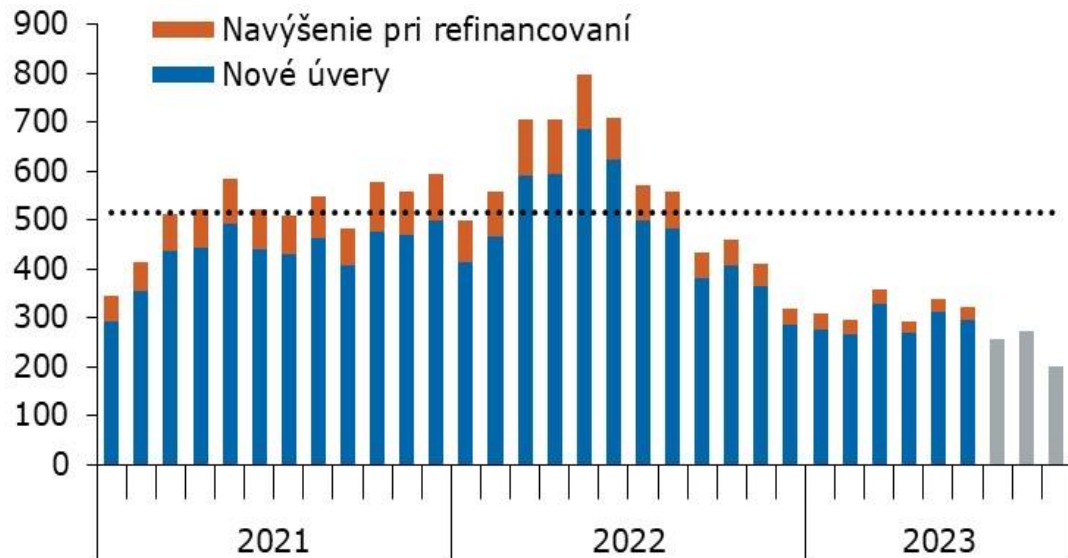

- Nové výzvy pre finančnú stabilitu - zoznam rizík zostal rovnaký, ale zmenil sa ich charakter
- Klesá vplyv inflácie
- Dôležitým faktorom ostávajú zvýšené úrokové sadzby - riziko rastu sadzieb sa mení na neistotu trvania zvýšených sadzieb
- Výhľad ekonomiky nie je priaznivý, riziká smerom nadol
- Nárast geopolitických rizík
- Vzrástli riziká spojené s udržateľnosťou verejných financií

Produkcja hypoték zostala znížená

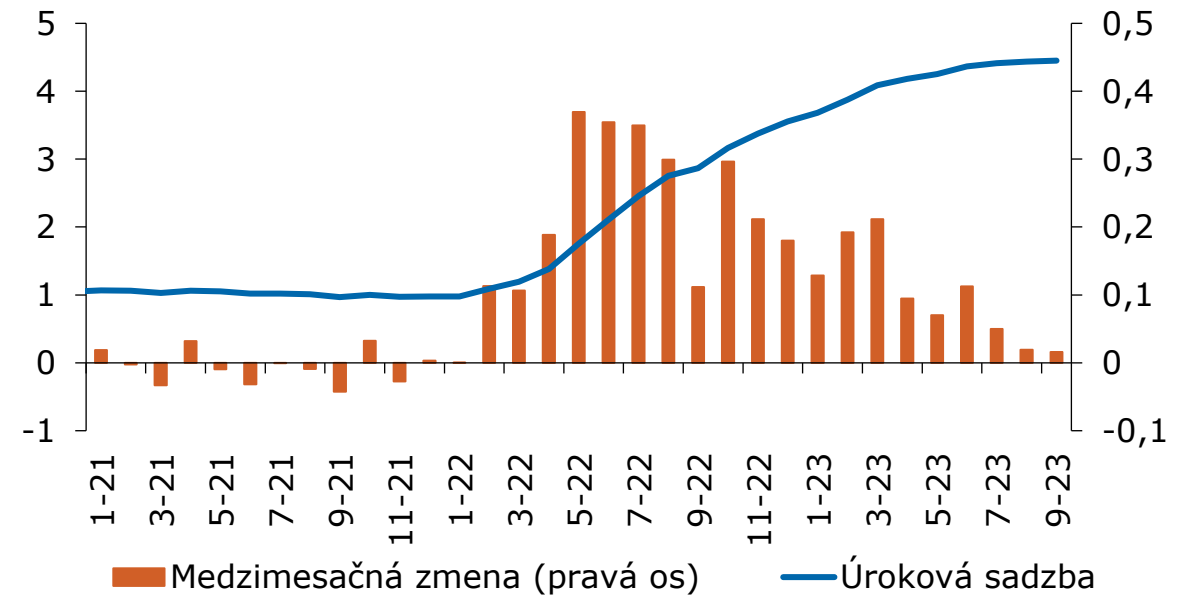
- Poskytuje sa o tretinu menej hypoték ako v roku 2021
- Medziročný rast na úrovni 4,8 %, do konca roka by mohol poklesnúť na 3 %
- Vyššie sadzby zasiahli najmä mladých dlžníkov (vysoké DSTI) – vyššie riziko, vyšší podiel dvojíc
- Spotrebiteľské úvery zrýchlili rast na 6 % (vplyv inflácie)

Produkcja hypoték zostala znížená

Zdroj: NBS

Úrokové sadzby sa už takmer nezmenili

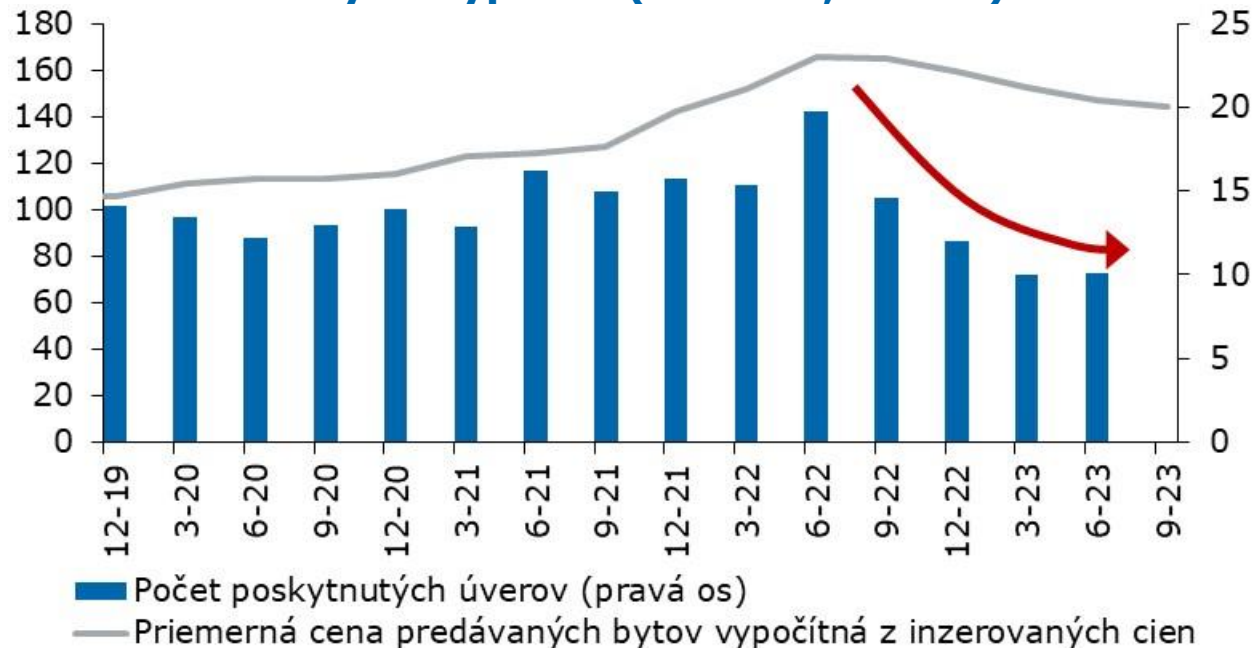

Zdroj: NBS

Pokračujúci pokles cien bývania

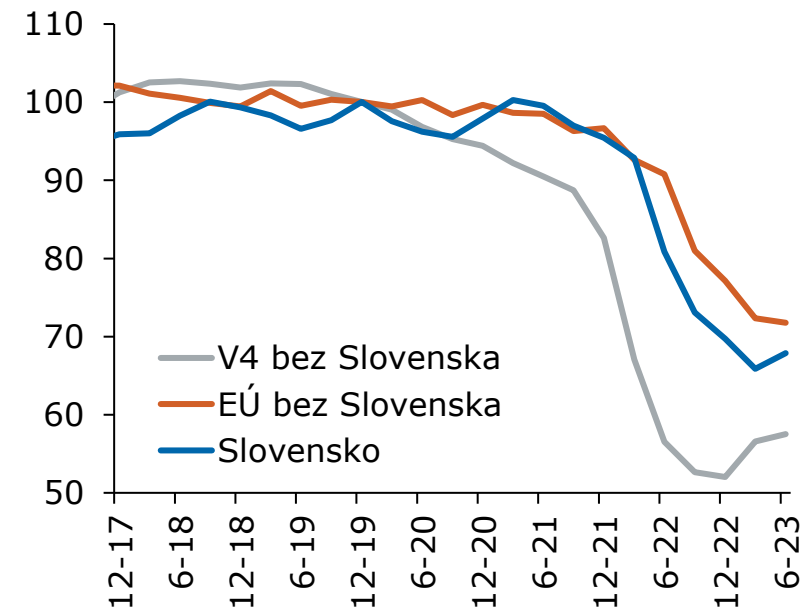
- Pokles cien nehnuteľností pretrvával (medziročne o 10 %)
- Vysoké úrokové sadzby, zhoršená finančná situácia domácností a očakávaná ďalšieho vývoja na trhu nehnuteľností
- Podnájom je aktuálne výhodnejší ako splátka úveru, dokonca neraz nižší ako splátka úrokov

Ceny bytov poklesli s poklesom počtu nových hypoték (tis. EUR, tis. ks)

Zdroj: NBS

Dostupnosť bývania reagovala najmä na nárast úrokových sadzieb (index)

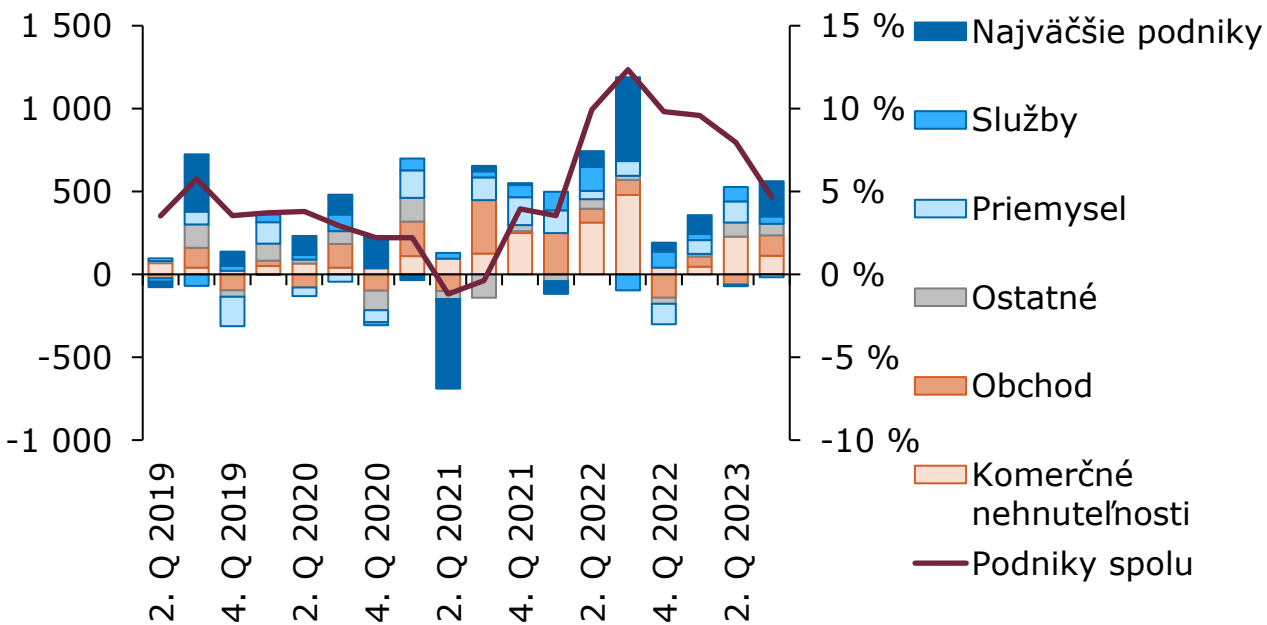

Zdroj: NBS

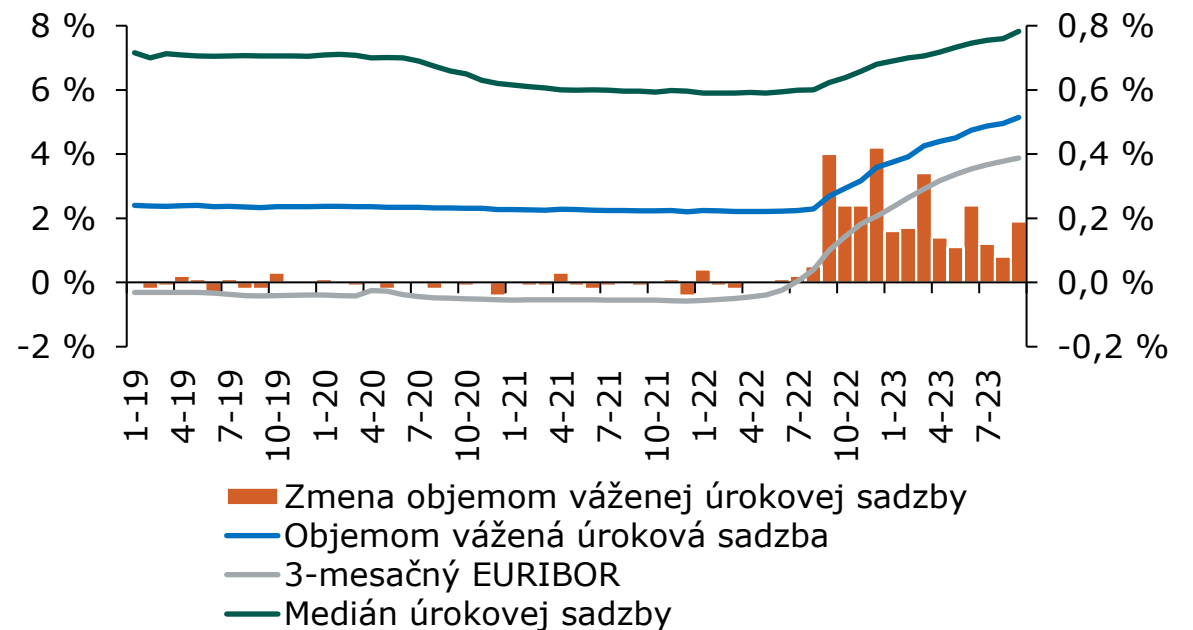
Stabilizácia toku úverov podnikom

- Prírastky úverov opäť postupne rastú, vývoj je však heterogénny
 - Silná dynamika pri mikropodnikoch; spomalenie najmä v priemysle a komerčných nehnuteľnostiach
- Medziročný rast na úrovni 4,6 %; rast je rýchlejší ako vo väčšine krajín EÚ
- Sprísňovanie menovej politiky sa rýchlo premietlo do úrokových sadziieb na úveroch podnikom

Produkcia hypoték zostala znížená

Celkové úvery podnikom naďalej rastú

Zdroj: NBS, RBUZ, (mil. EUR, %)

Zdroj: NBS, RBUZ

Domácnosti a ich schopnosť splácať úvery

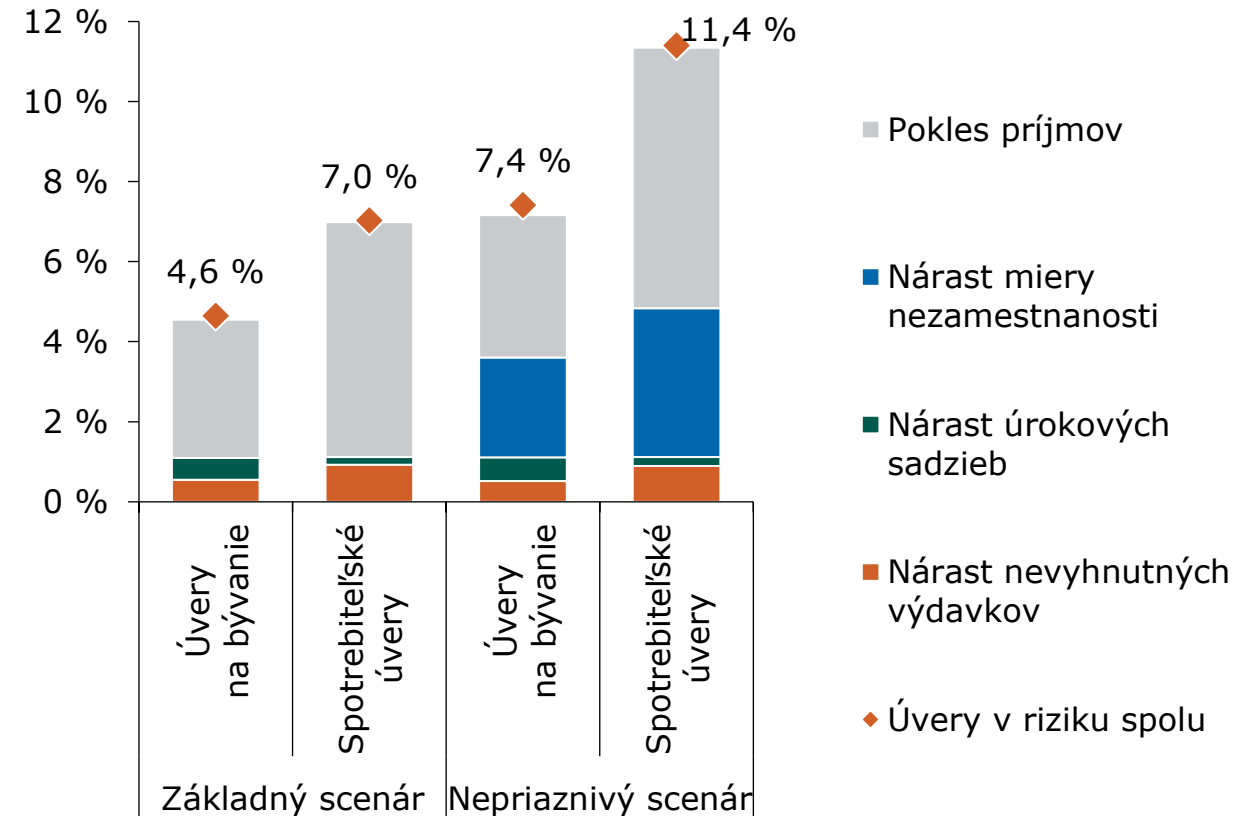
Základný scenár

- Pokiaľ trh práce zostane v dobrej kondícii, miera nesplácania úverov by nemala výraznejšie presiahnuť bežnú úroveň
- Pokračovanie v splácaní by mali zvládnuť aj domácnosti, ktoré čaká zvýšenie splátok hypotéky
- Prípadné opatrenia na podporu hypotekárnych dlžníkov by mali byť zamerané na najviac ohrozené skupiny dlžníkov

Nepriaznivý scenár

- Pri výraznejšom náraste nezamestnanosti by sa do rizika mohlo dostať 7 % domácností s hypotékou a 11 % domácností so spotrebiteľským úverom

Podiel úverov domácnostiam v riziku v závislosti od jednotlivých typov šokov (%)

Zdroj: NBS

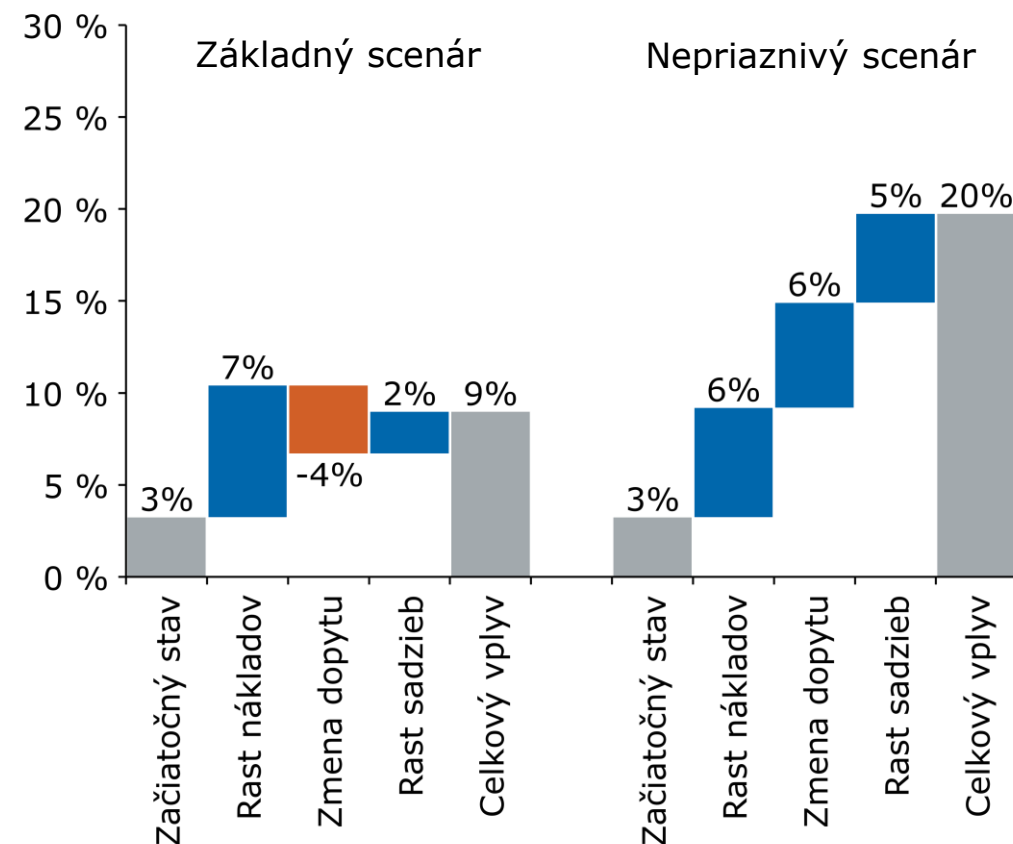
Doterajší vývoj

- Prudký nárast nákladov v roku 2022 významne nezhoršil finančnú situáciu podnikov
- Nižšia citlivosť podnikov na rast úrokových sadziieb

Vývoj v najbližších rokoch

- V základnom scenári (len rast sadziieb a nákladov) sa ziskovosť väčšiny podnikového sektora posilní, podiel úverov v riziku by mohol vzrásť o 6 p. b.
- V nepriaznivom scenári (recesia a prepád dopytu) by sa do rizika mohla dostať takmer pätina portfólia, celkové zhoršenie ziskovosti najmä pri väčších podnikoch

Úvery podnikom v riziku

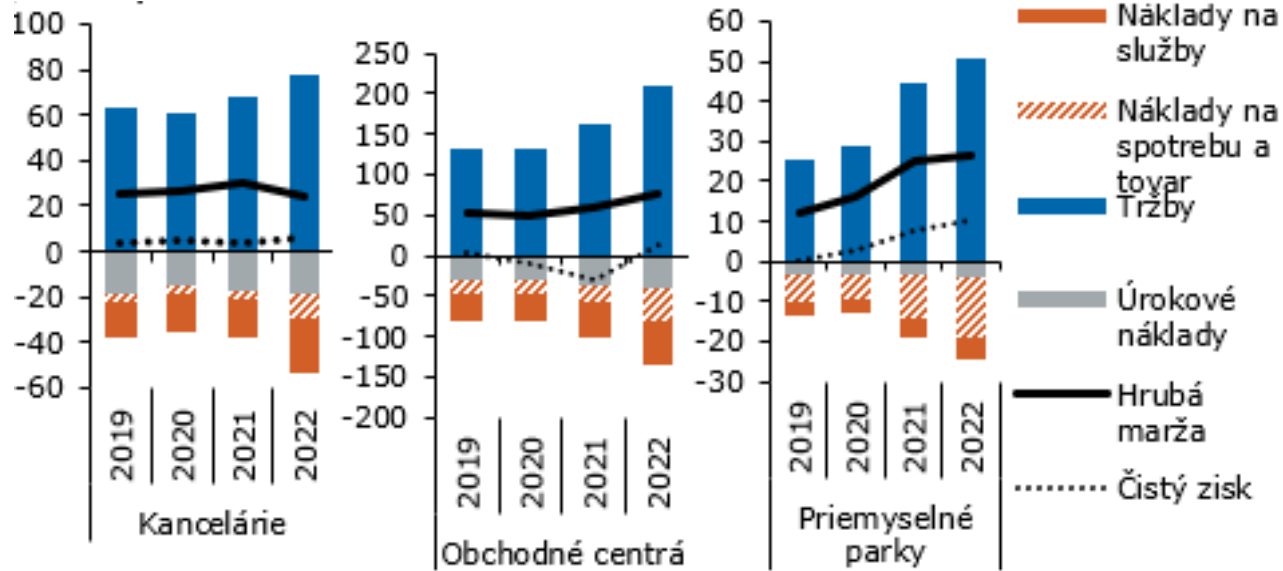

Zdroj: NBS, ŠÚ SR, FINSTAT

Komerčné nehnuteľnosti pod tlakom

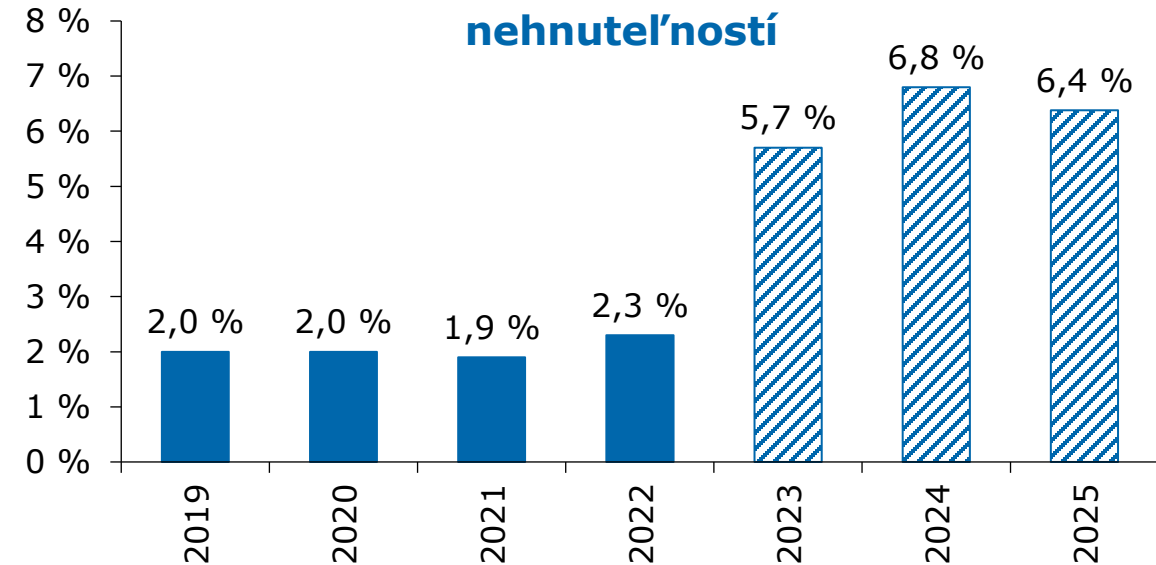
- Kumulácia štrukturálnych a cyklických rizík
- Vysoké marže na konci roka 2022 ešte neodrážali rast úrokových nákladov
- Nárast úrokových sadzieb sa výraznejšie prejaví v účtovných zvierkach za rok 2023 a neskôr
- Predpokladaný nárast úrokových nákladov by firmám ukrojil v priemere 16 % ich tržieb

Finančná situácia firiem

Zdroj: NBS, FINSTAT, mil. EUR

Nákladovosť úverov v sektore komerčných nehnuteľností

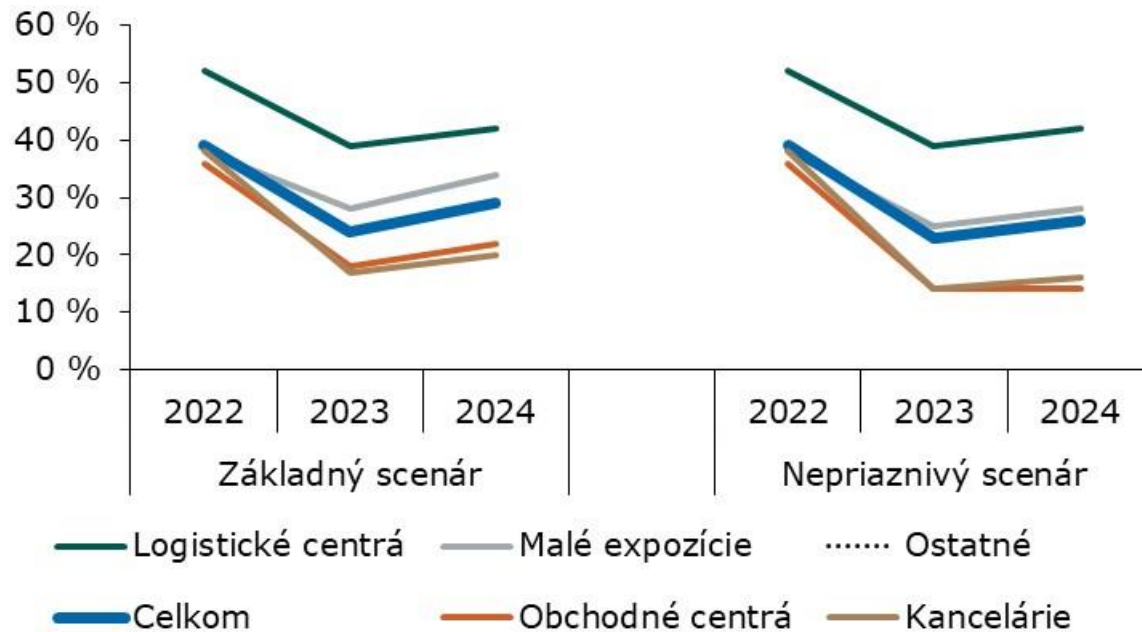
Zdroj: NBS, FINSTAT

Úvery v riziku sú úvery firmám so zápornou hrubou maržou.

Komerčné nehnuteľnosti pod tlakom

- Komerčné nehnuteľnosti by nemali byť zdrojom systémového rizika, ale situácia firiem sa môže výraznejšie zhoršiť, ak by bol rast sadzieb kombinovaný s poklesom ekonomiky
- Najzraniteľnejší je segment kancelárií a obchodných centier

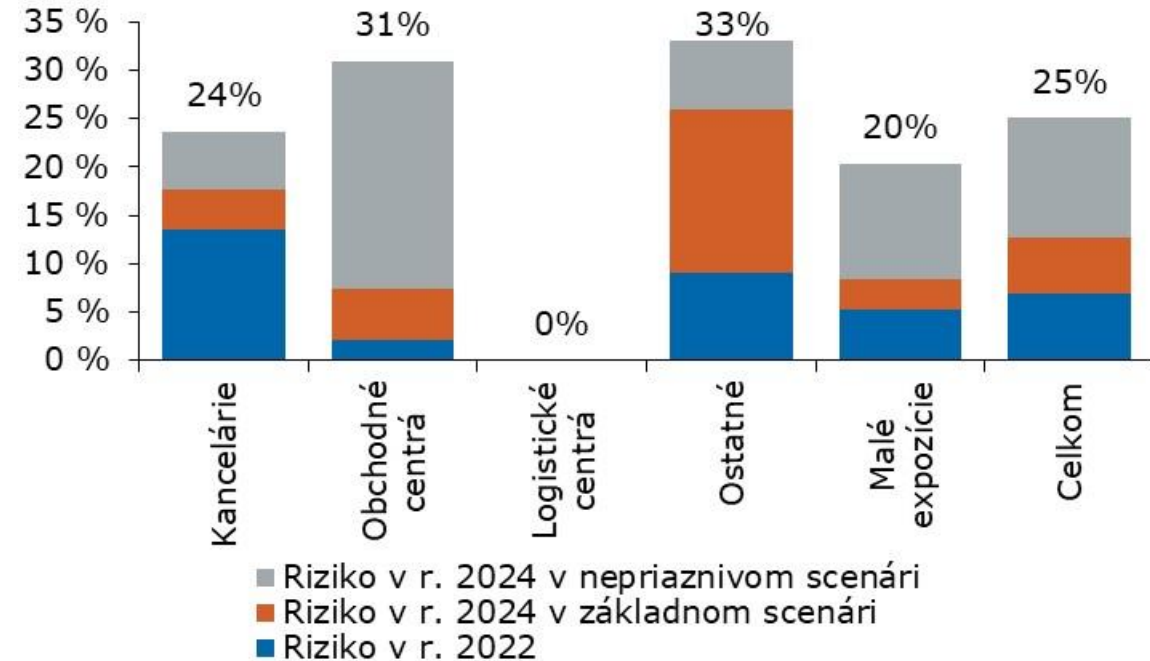
Vývoj hrubej marže v jednotlivých scenároch

Zdroj: NBS, FINSTAT

Hrubá marža = (Tržby z prenájmu - prevádzkové náklady - úrokové náklady) / Tržby z prenájmu

Podiel úverov v riziku

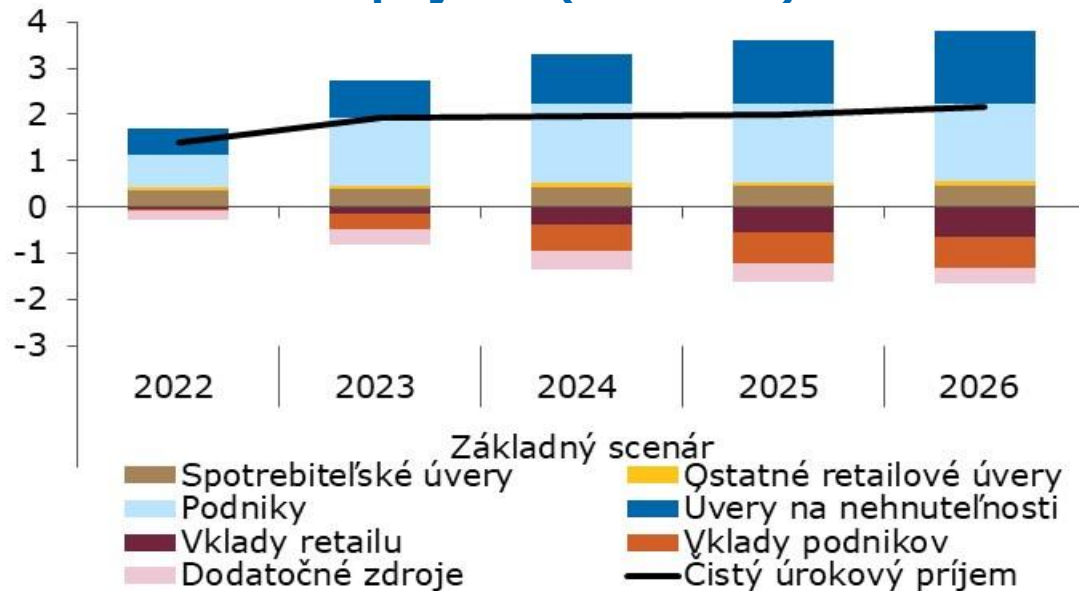
Zdroj: NBS, FINSTAT

Úvery v riziku sú úvery firmám so zápornou hrubou maržou.

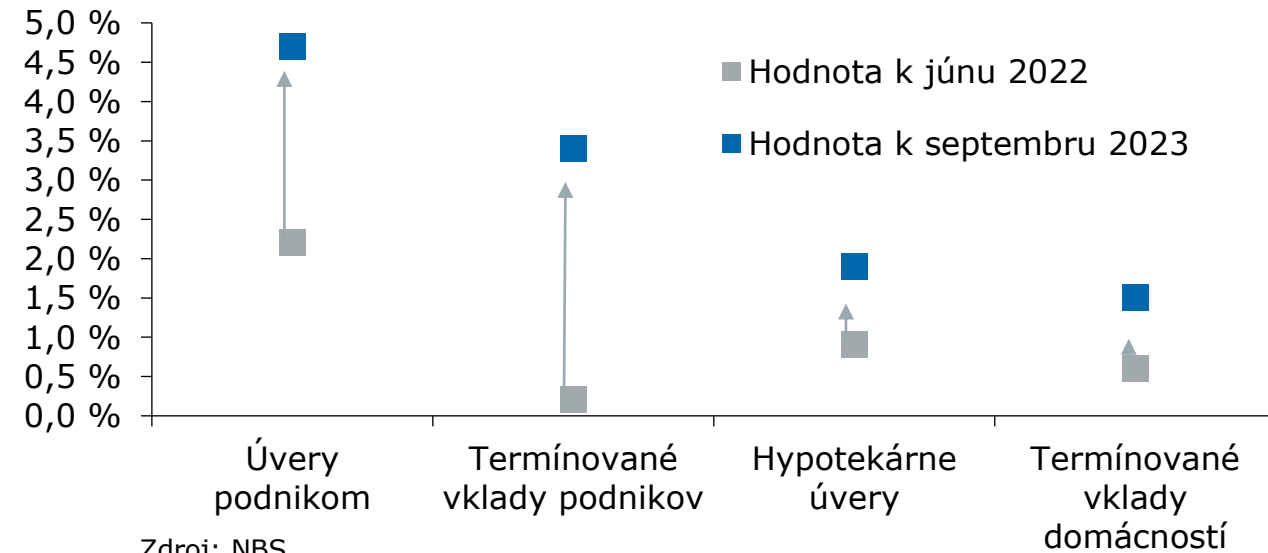
Ziskovosť a jej možný ďalší vývoj

- Nárast zisku o 50 % (9/2023) - rast čistých úrokových príjmov, najmä zo sektora podnikov
- Úrokové príjmy by mali ostať na vyšších úrovniach aj v ďalších rokoch, spomalí sa ich rast
- Významným faktorom bude najmä tempo rastu podielu termínovaných vkladov
- Dôvody „zaostávania“ rastu sadzieb na termínovaných vkladoch (Box)

Odhadovaný vývoj čistých úrokových príjmov (mld. EUR)

Tempo transmisie trhových sadzieb do úrokových sadzieb na stave úverov a vkladov

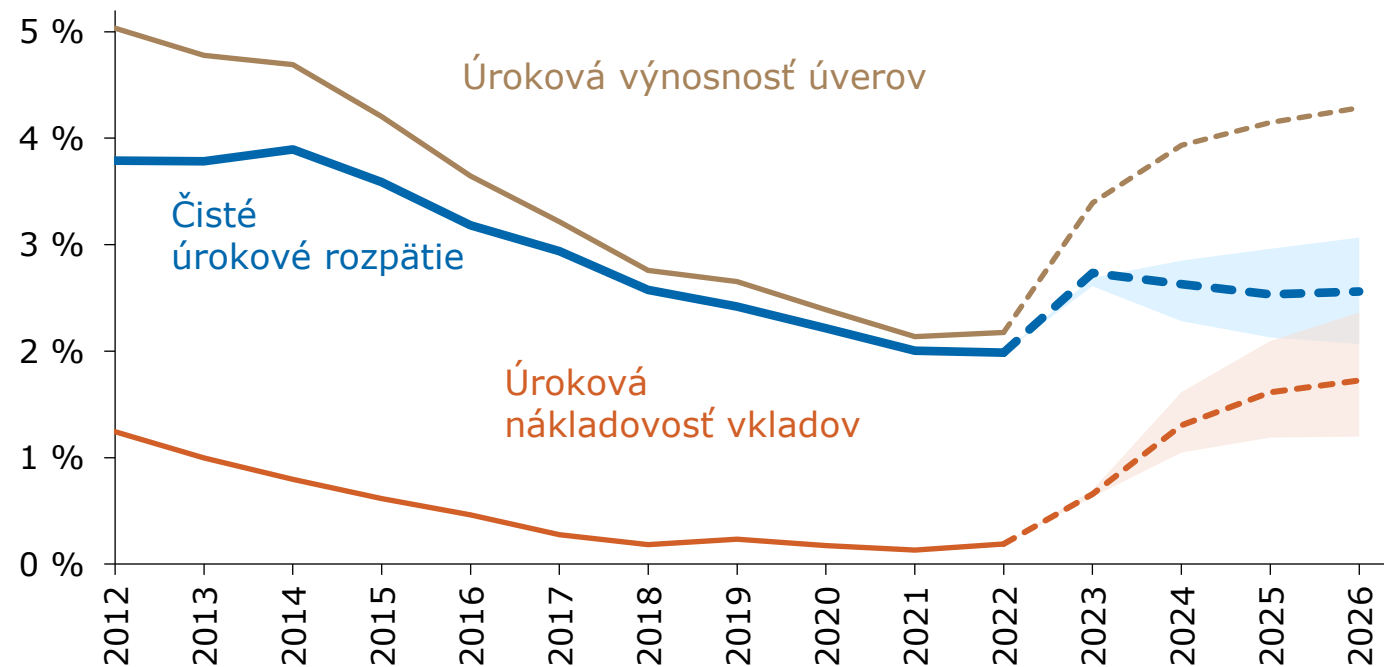
Zdroj: NBS
Graf zobrazuje porovnanie aktuálnych úrokových sadzieb s hodnotou pred zvyšovaním sadzieb (jún 2022) na stave portfólia úverov a termínovaných vkladov (%).

Zdroj: NBS

Ziskovosť a jej možný ďalší vývoj

- Úroková marža bánk sa vráti na udržateľnú úroveň, jej ďalší výraznejší rast sa však neočakáva
- Významnými budú aj možné zásahy zo strany štátu, najmä v podobe bankovej dane

Odhadovaný vývoj úrokovej marže

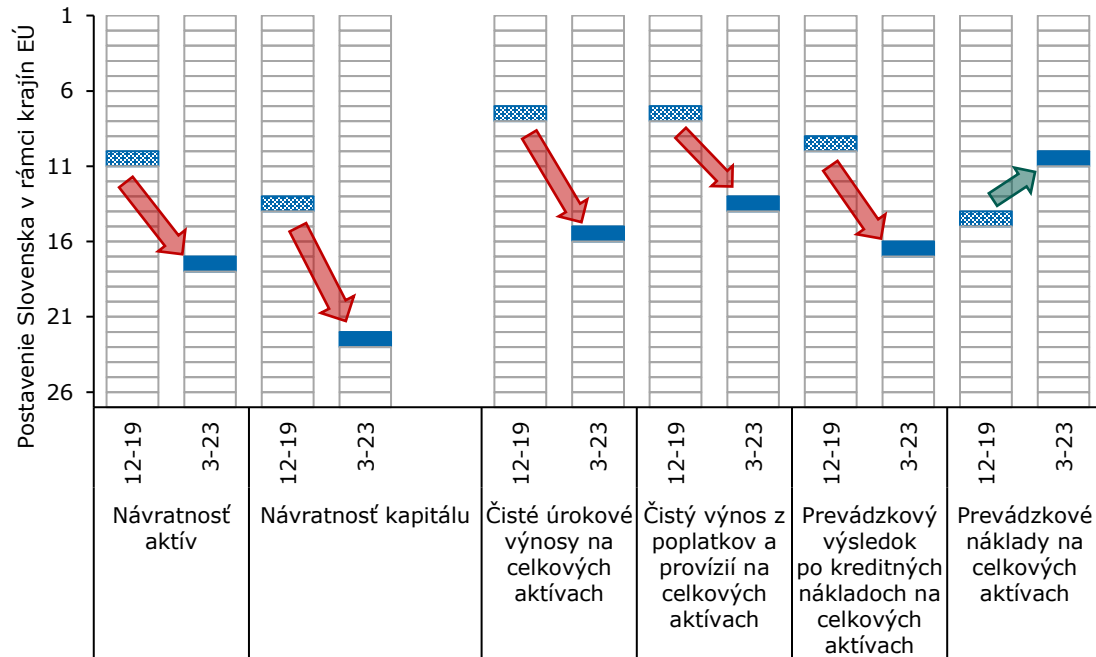

Zdroj: NBS

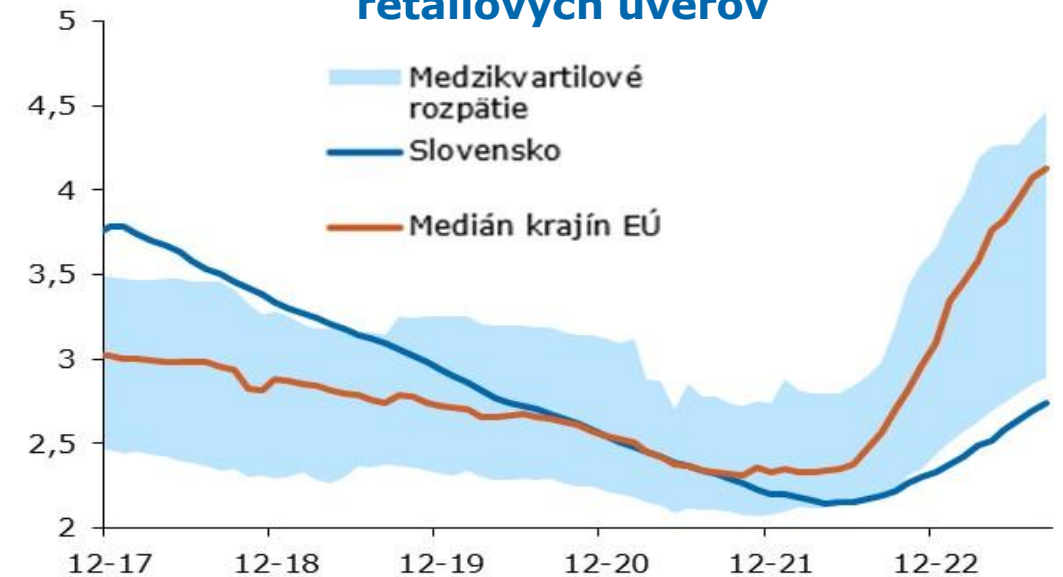
Ziskovosť bánk v SR a v zahraničí

- Ziskovosť domácich bánk rástla od roku 2022 oproti väčšine krajín pomalšie
 - Rozdiel najmä pri čistých úrokových príjmoch
- Úrokovovo menej citlivá bilancia slovenských bánk (najmä portfólio hypoték) je dôvodom menej intenzívneho rastu ziskovosti
- Rast úrokových výnosov v SK bankách bude stabilnejší

Vývoj hlavných položiek ziskovosti bánk v SR a EÚ

Priemerné úrokové sadzby na stave portfólia retailových úverov

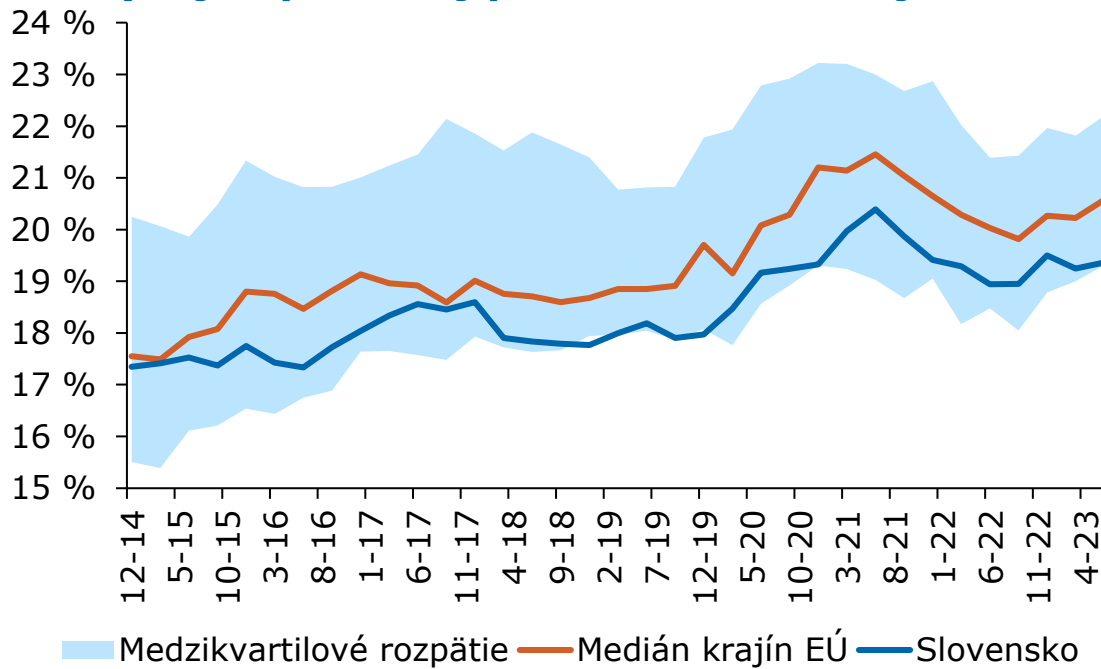

Zdroj: NBS

Kapitálová a likviditná pozícia bánk sa nemenila

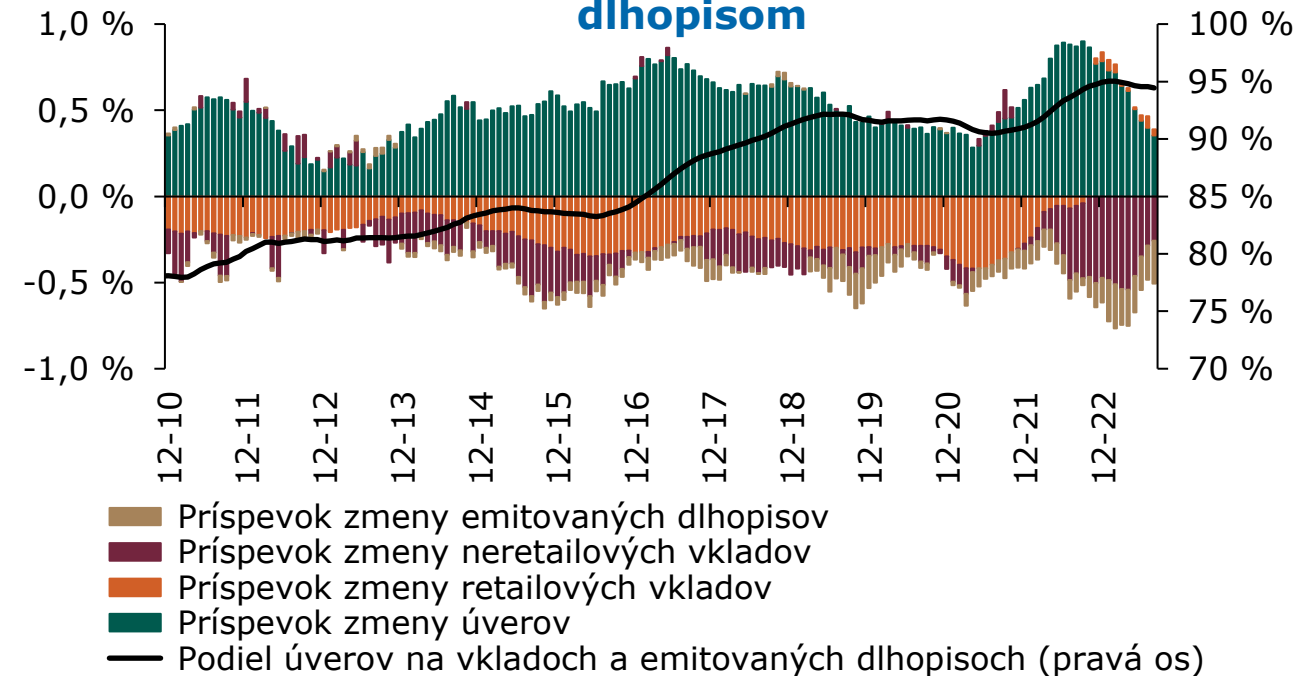
- Kapitálová primeranosť stúpla na úroveň 20 %
- Celková likviditná pozícia slovenských bánk sa nezmenila
- Objem vkladov domácností už tretí rok stagnuje, rastie význam emitovaných dlhopisov

Vývoj kapitálovej primeranosti v krajinách EÚ

Zdroj: NBS

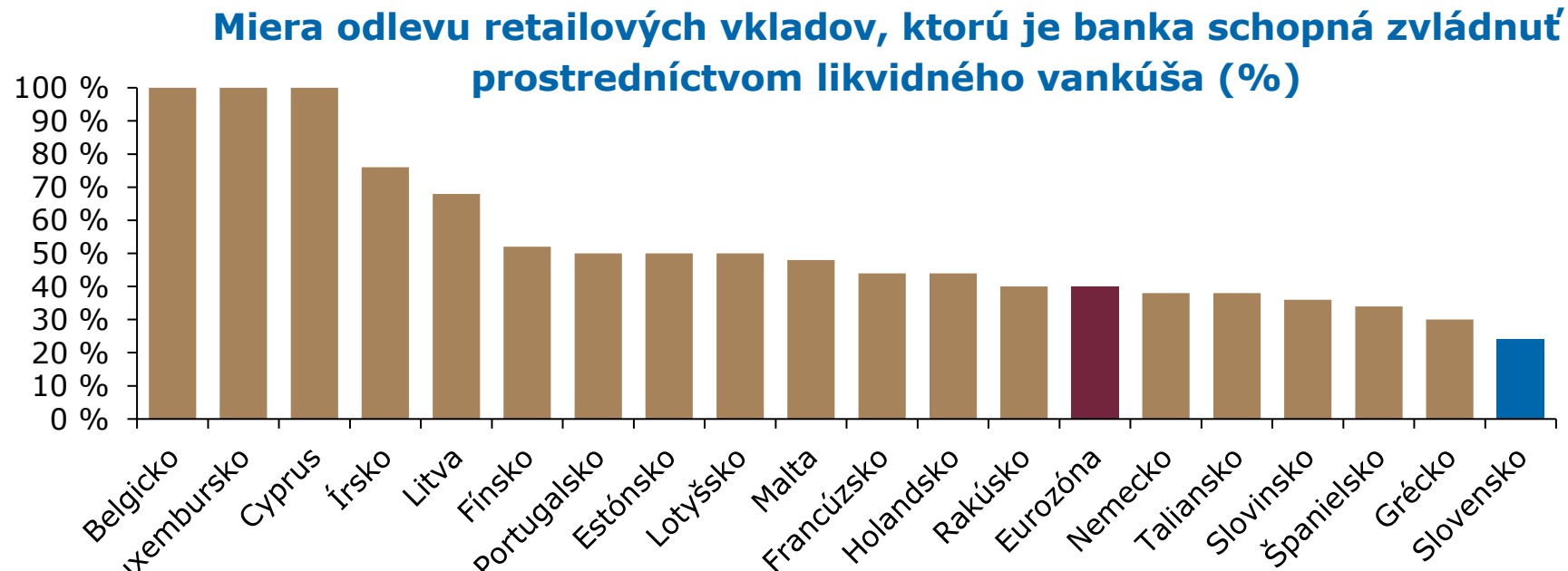
Vývoj podielu úverov ku vkladom a emitovaným dlhopisom

Zdroj: NBS

Digitálne euro a finančná stabilita

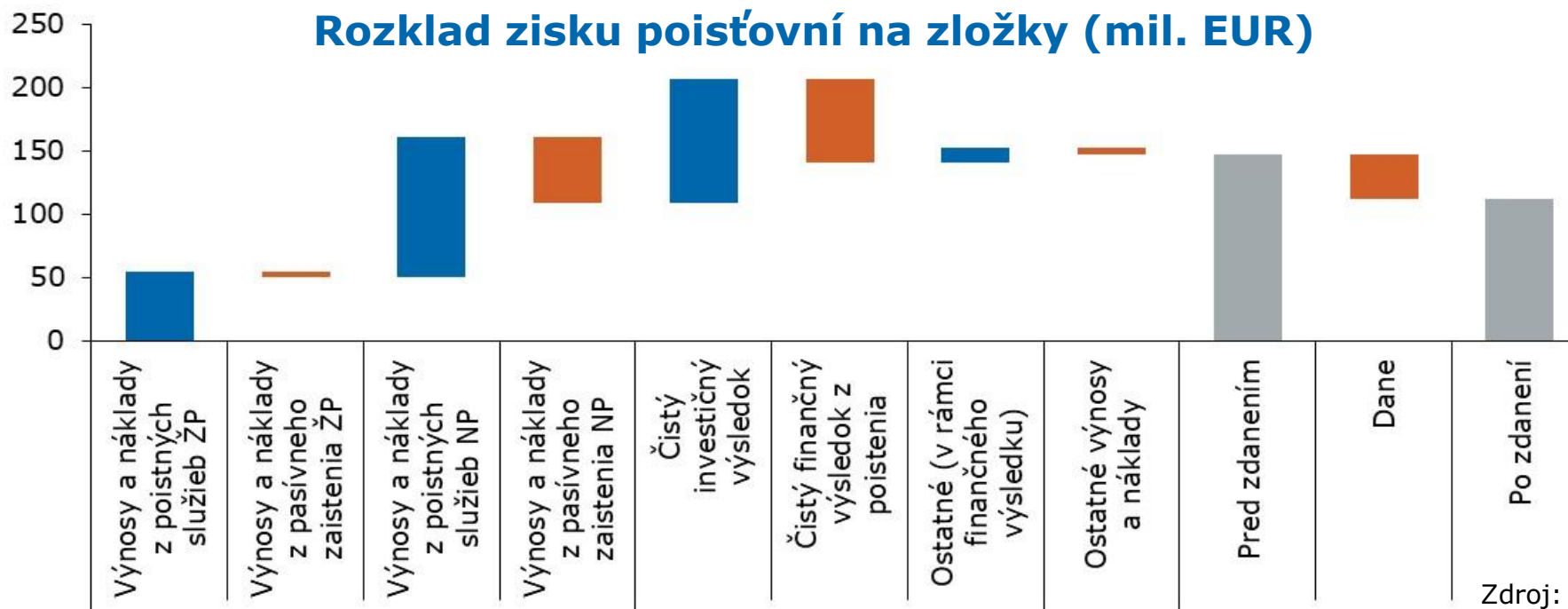
- Digitálne euro podporí výkon menovej politiky, avšak otvára viaceré ďalšie otázky
- Z pohľadu finančnej stability bude kľúčové nastavenie parametrov digitálneho eura (najmä maximálny zostatok, úročenie zostatkov, časový plán) – vplyv na rozsah využívania
- Presun časti vkladov z bánk do centrálnej banky - tlak najmä na likvidný profil bánk a ziskovosť bánk
- Väčší vplyv na banky s nižšími priemernými zostatkami klientov na účtoch a vyšším podielom retailových vkladov

Zdroj: ECB Occasional Paper Series (2023); Meller, B., Soons, O.; Know your (holding) limits: CBDC, financial stability and central bank reliance

Zmena účtovníctva poisťovní

- Zosúladenie princípov účtovníctva s ostatnými hospodárskymi odvetviami a naprieč poisťným sektorom
 - Nový štandard IFRS 17 priniesol pokles hodnoty aktív, nárast zisku a nárast vlastného imania
 - Štandardné ukazovatele nie sú medziročne porovnateľné (úroveň zisku, ROA, ROE a pod.)
- Zisk za prvý polrok 2023 dosiahol 113 mil. €
- Solventnosť mierne poklesla, stále je s rezervou dostatočná

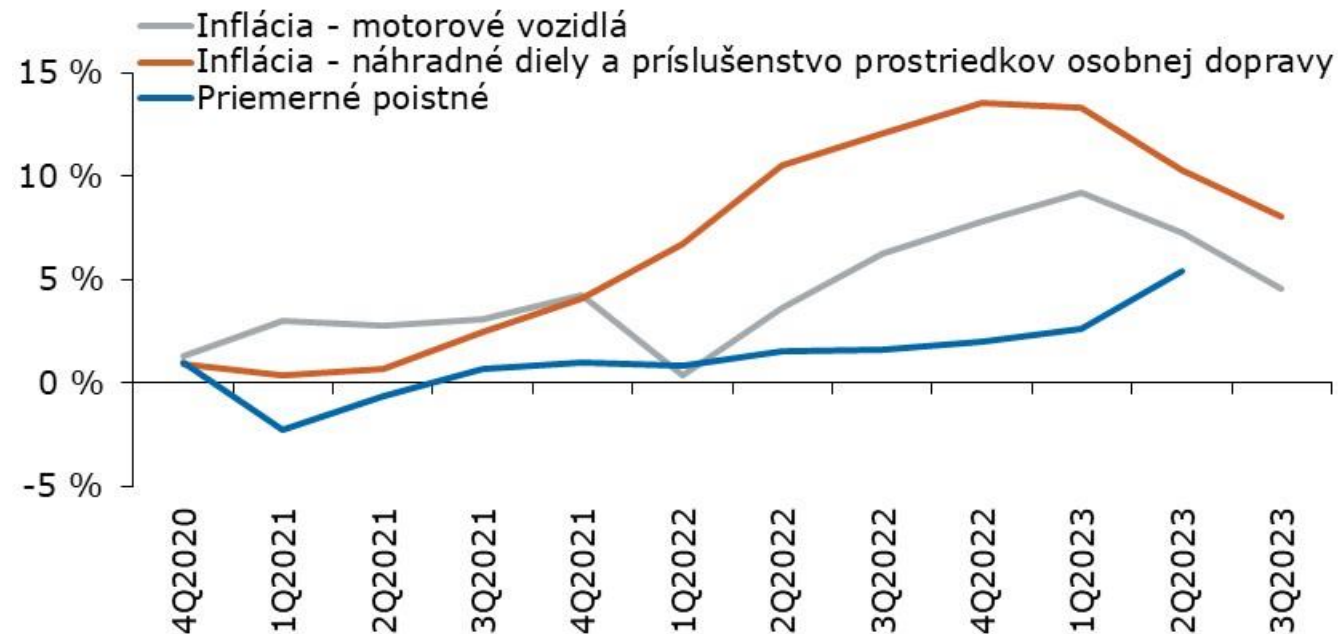

Zdroj: NBS

Rast predpísaného poistného

- Poistné v životnom poistení spolu mierne vzrástlo (+0,5 %), najmä vďaka zdravotnému poisteniu
- Rast neživotného poistného bol jeden z najrýchlejších v posledných rokoch (+8,5 %)
 - Rástlo najmä priemerné poistné na zmluvu - dôsledok rastu nákladov na poistné plnenia
 - Rast poistného však stále zaostáva za infláciou

Priemerné poistné PZP zaostáva za infláciou

Zdroj: NBS

- NAV v starobnom dôchodkovom sporení sa vrátila k obvykle prevažujúcemu rastovému trendu
- Rast podielu indexových fondov (40 %)
- Návrat k zvyšovaniu NAV zaznamenal aj tretí pilier dôchodkového sporenia
- Kladný prírastok čistej hodnoty aktív zaznamenali všetky typy doplnkových dôchodkových fondov
- V kolektívnom investovaní pokračoval záujem o akciové a realitné podielové fondy a odklon od zmiešaných

- Finančný sektor je stabilný a pripravený zvládnuť aj nové výzvy
- Silná kapitálová pozícia bánk a historicky jedna z najvyšších úrovní ziskovosti
 - Očakávame silné úrokové príjmy aj v najbližších rokoch; možný negatívny vplyv bankového odvodu
- Trh hypoték aj úverov podnikom sa po poklese stabilizoval
- Riziko úverových strát v najbližších rokoch je pomerne nízke – dôležitým faktorom bude ekonomický vývoj
- Vyššiemu riziku sú vystavené najmä komerčné nehnuteľnosti

Ďakujem za pozornosť

